

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 761/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť J. B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Sd 48/2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2014 doručená sťažnosť J. B. (ďalej len „sťažovateľ“), z ktorej obsahu možno vyvodit', že ňou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej aj „listina“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Sd 48/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že Sociálna poisťovňa – ústredie, Bratislava (ďalej len „Sociálna poisťovňa“ alebo „odporkyňa“) rozhodnutím č. 501 025 2380 0-II z 20. decembra 2012 (ďalej len „rozhodnutie z 20. decembra 2012“) rozhodla v súlade s § 263 ods. 1 a § 112 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov o výplate starobného dôchodku sťažovateľovi od 25. októbra 2012 v sume 645,20 € mesačne a súčasne mu od 22. februára 2013 odňala invalidný dôchodok. Za sťažovateľa podala 31. januára 2013 proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne z 20. decembra 2012 opravný prostriedok A. B. (ďalej len „opatrovateľka“), o ktorom rozhodol krajský súd v súlade s § 250p Občianskeho súdneho poriadku uznesením sp. zn. 21 Sd 48/2013 z 28. augusta 2013 tak, že opravný prostriedok odmietol ako podaný neoprávnenou osobou. Proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 21 Sd 48/2013 z 28. augusta 2013 podala opatrovateľka 19. septembra 2013 odvolanie.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta nečinnosť krajského súdu, keďže *„neobdržal upovedomenie s odstúpením odvolania odvolaciemu orgánu do dnešného dňa“*.

Sťažovateľ je toho názoru, že *„Krajský súd v Banskej Bystrici vo veci nekoná – je nečinný“*, a z týchto dôvodov navrhuje, aby ústavný súd o sťažnosti rozhodol tak, že *„právoplatným rozhodnutím boli porušené práva podľa ods. 1 čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky a prikázal Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vo veci konal a zakázal pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. Priznáva navrhovateľovi finančné zadosťučinenie 100 000 E“*.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola

vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Text uvedený mimo petitu považuje ústavný súd za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011).

Sťažovateľ síce v petite označil ako porušovateľa svojich práv krajský súd, nevymedzil však presne predmet konania pred ústavným súdom, keďže neuviedol (zrozumiteľne), konkrétne ktoré základné práva mali byť krajským súdom porušené. S prihliadnutím na obsah sťažnosti (nie na petit) možno vyvodit', že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 38 ods. 2 listiny, keďže krajský súd „o uvedenej veci nekoná – je nečinný“, pričom sťažovateľ „neobdržal upovedomenie o odstúpení odvolania odvolaciemu orgánu“. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ustálil návrh na rozhodnutie tak, že sa ním sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 38 ods. 2 listiny postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že predmetom tohto konania o sťažnosti sťažovateľa pred ústavným súdom je iba rozhodovanie o ním namietanom porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 38 ods. 2 listiny, nie však o namietanom porušení práv podľa § 1 ods. 2 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, čl. 1, čl. 4 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny, ktoré sťažovateľ síce vo svojej sťažnosti uviedol, avšak v jej petite sa už vyslovenia ich porušenia nedomáha a ani ich prípadné porušenie vo svojej argumentácii neodôvodňuje.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov, a to aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená

situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných priet'ahov.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 38 ods. 2 listiny je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (m. m. I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 38 ods. 2 listiny v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (napr. PL. ÚS 25/01).

Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je aj ustálený právny názor (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), podľa ktorého sa ochrana základnému právu podľa čl. 38 ods. 2 listiny poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť ústavnému súdu došla, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd ju zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou sa sťažovatelia domáhajú ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 38 ods. 2 listiny, je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do ústavou chránenej sféry sťažovateľov. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv,

a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo. Preto, ak je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k priet'ahom v namietanom konaní nemôže dochádzať, je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Sťažovateľ sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 38 ods. 2 listiny, keďže krajský súd je podľa jeho tvrdenia nečinný v súvislosti „s odstúpením odvolania odvolaciemu orgánu“. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že odvolanie proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 21 Sd 48/2013 z 28. augusta 2013 bolo spoločne so spisom vzťahujúcim sa na konanie predložené na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 14. februára 2014. V čase podania sťažnosti (25. septembra 2014, pozn.) už teda postupom krajského súdu v súvislosti so zaistovaním „odstúpenia odvolania odvolaciemu orgánu“ nemohlo dochádzať k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 38 ods. 2 listiny.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už bolo bez právneho dôvodu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. novembra 2014